

Bestuursverslag 2015

Vereniging PCPO Krimpenerwaard

Naam	PCPO Krimpenerwaard
Werkgeversnummer	41532
Adres	Hoofdstraat 69a
Postcode	2861 AL
Woonplaats	Bergambacht

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Algemene informatie	4
1.1 PCPO Krimpenerwaard; samen sterk	4
1.2 Missie en Visie	5
1.3 Organisatiemodel – naleving branchecode	5
1.4 Leerlingenaantallen	6
1.5 Kernactiviteiten	6
2. Algemeen instellingsbeleid	7
2.1 Zaken met persoonlijke betekenis	7
2.2 Onderwijsprestaties	7
2.3 Onderwijskundige en programmatische zaken	7
2.4 Ontwikkelingen als gevolg van interne- en externe kwaliteitszorg	7
2.5 Ontwikkelingen bij of in relatie met verbonden partijen	8
2.6 Interne beheersing en toezicht (Governance)	8
2.7 Zaken met politieke of maatschappelijke impact	8
2.8 Inrichting van de dialoog met interne en externe actoren	9
2.9 Gevoerd beleid inzake beheersing van uitkering na ontslag	9
2.10 Afhandelen van klachten	9
2.11 Huisvesting en toelatingsbeleid	9
2.12 Prestatiebox	10
3. Verslag toezichthoudend bestuur	11
3.1 Wettelijke basis	11
3.2 Bestuursvorm	11
3.3 Toezichthoudende bestuursleden	11
3.4 Verslag afgelopen jaar	11
3.5 Jaarrekening	12
3.6 Vacatiegeldregeling	13
3.7 Besluiten waarvoor statutair bepaald voorafgaande toestemming van toezichthouders is vereist	13
3.8 Ten slotte	13
4. Financieel beleid	14
4.1 Analyse van de financiële situatie	14
4.1.1 Kengetallen	15
4.1.2 Onderbouwing streefwaarden	15
4.1.3 Vergelijking streefwaarden – kengetallen per 31-12-2015	15
4.2 Toelichting op het resultaat en wat daartoe heeft bijgedragen	15
4.3 Vergelijking met de balansposten van vorig jaar	15
4.4 Analyse financieel resultaat	16
4.5 Analyse kasstromen	17
4.6 Treasuryverslag en verslag van gevoerd treasurybeleid	18
4.7 Risicobeheersing	18
5. Continuïteitsparagraaf	19
A1 Gegevens set	19
A1.1 Personele bezetting	19
A1.2 Leerlingenaantallen	20
A2 Meerjarenbegroting	20
B1 Rapportage aanwezigheid en werking van interne risicobeheersing- en controlesysteem	22
B2 Beschrijving belangrijkste risico's en onzekerheden	25

Bestuursverslag 2015 PCPO Krimpenerwaard

Voorwoord

Met veel genoegen bieden wij u het jaarverslag 2015 aan van PCPO Krimpenerwaard. Wij leggen hiermee verantwoording af over het gevoerde beleid afgelopen kalenderjaar. Vanuit onze scholen maken wij werk van kwalitatief goed onderwijs. Onderwijs dat is geworteld in de Bijbel, het Woord van onze God. Onze primaire taak blijft het aanbieden van onderwijs. Daarin is het afgelopen jaar opnieuw flink geïnvesteerd. Methodes en materialen werden aangeschaft, werkwijzen en aanpak werden opnieuw doordacht. Didactische en pedagogische inzichten veranderen, de scholen bewegen in die ontwikkeling mee.

In het onderwijsproces speelt de leerkracht een cruciale rol. PCPO Krimpenerwaard prijst zich gelukkig met een groot aantal goed gekwalificeerde en gemotiveerde medewerkers. Zij zijn zich bewust van hun specifieke taak in onderwijs en vorming. Door scholing (o.a. op onze eigen knikkeracademie) en ontwikkeling is er voortdurend aandacht voor toenemende bekwaamheid.

Binnen de PCPO weten we ons verbonden met Gods Woord. In het Bijbelboek Jozua wordt verteld hoe de Israëlieten bij de Jordaan een gedenkteken maken van stenen. Waarom? 'Wanneer uw kinderen later zullen vragen wat die stenen betekenen, dan moet u ze vertellen dat het water van de Jordaan werd tegengehouden door de aanwezigheid van de ark van het verbond met de Heer' (Jozua 4: 6). Het gedenkteken en de kindervraag vormen een uitnodiging om te vertellen van Gods grote daden. Ze zijn er ook nu nog, stenen die een vraag uitlokken. Momenten die aanleiding zijn om te vertellen van Gods liefde en trouw. Stenen, punten van gesprek, voor juffen en meesters, voor vaders en moeders. Het zijn gouden momenten om te vertellen wat God en Jezus voor ons betekenen. Vanuit dit besef willen wij ons werk doen in het vertrouwen op Hem die ons voorgaat en leidt.

G.T. Tissink,
directeur-bestuurder (wnd.)

1. Algemene informatie

1.1 PCPO Krimpenerwaard; samen sterk (juridische structuur)

De vereniging PCPO Krimpenerwaard, gevestigd te Bergambacht (opgericht in 2005) zet zich in voor krachtig protestants-christelijk onderwijs in de Krimpenerwaard.

De acht scholen gevestigd in Krimpen a/d Lek, Bergambacht, Gouderak, Lekkerkerk, Ouderkerk a/d IJssel en Schoonhoven vertegenwoordigen ongeveer 1450 leerlingen en circa 142 personeelsleden. De scholen hebben elk hun eigen (lokale) karakter. Samen staan ze sterk en gaan ze nieuwe uitdagingen aan, gericht op de toekomst.

De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer: 24379256. Aan onze vereniging zijn geen nadere partijen verbonden.

Ons uitgangspunt is een vast geloof in God, die deze wereld gemaakt heeft. Zijn Zoon Jezus Christus is voor ons de enige Weg tot behoud en de enige Waarheid om uit te leven. Jezus leerde ons God lief te hebben boven alles en onze medemens als onszelf. Dat is onze belangrijkste opdracht, ook als het om onderwijs gaat. Eerbied voor de schepping, zorg en verantwoordelijkheid voor de ander en ons eigen leven horen daar helemaal bij.

De kernwaarden van de PCPO Krimpenerwaard zijn: bevlogen, betrokken, aandachtig en kindgericht. In de praktijk worden deze als volgt zichtbaar:

- een centrale plaats voor de blijde boodschap over Jezus Christus als de Verlosser;
- bevlogen leerkrachten die kinderen willen kennen, toerusten en uitdagen;
- een veilig klimaat met aandacht voor de zelfstandigheid en de groei van ieder kind;
- betrokkenheid op elkaar en ruimte en respect voor iedereen;
- aandacht voor de natuur, de cultuur en de samenleving.

Van ouders verwachten we dat zij bewust kiezen voor een van de scholen van de PCPO Krimpenerwaard. Bij het inschrijven van hun kind vragen we hun de visie en de grondslag van de vereniging te onderschrijven of aan te geven die te respecteren. Personeelsleden en leden van de vereniging wordt gevraagd de grondslag te onderschrijven.

1.2 Missie en visie

De vereniging is een professionele organisatie die kwalitatief goed protestants-christelijk onderwijs verzorgt vanuit het geloof in God, zoals verwoord in de Bijbel als richtsnoer voor het leven.

De vereniging staat voor protestants-christelijk kwaliteitsonderwijs en bevordert dit actief door:

- aan te sluiten bij de uniciteit van elk kind;
- evenwichtige aandacht voor het denken, het doen en het welbevinden en levensbeschouwelijke waarden zoals verwoord in de missie;
- onderwijs in eigen veilige woon- en leefomgeving dat aansluit bij de waarden en normen en identiteit vanuit de lokale gemeenschap.

De vereniging staat voor goed werkgeverschap en bevordert dit actief door:

- een veilig en inspirerend werkklimaat;
- integraal personeelsbeleid dat stuurt op competenties, waaronder de identiteit;
- ruimte voor initiatief en inspraak.

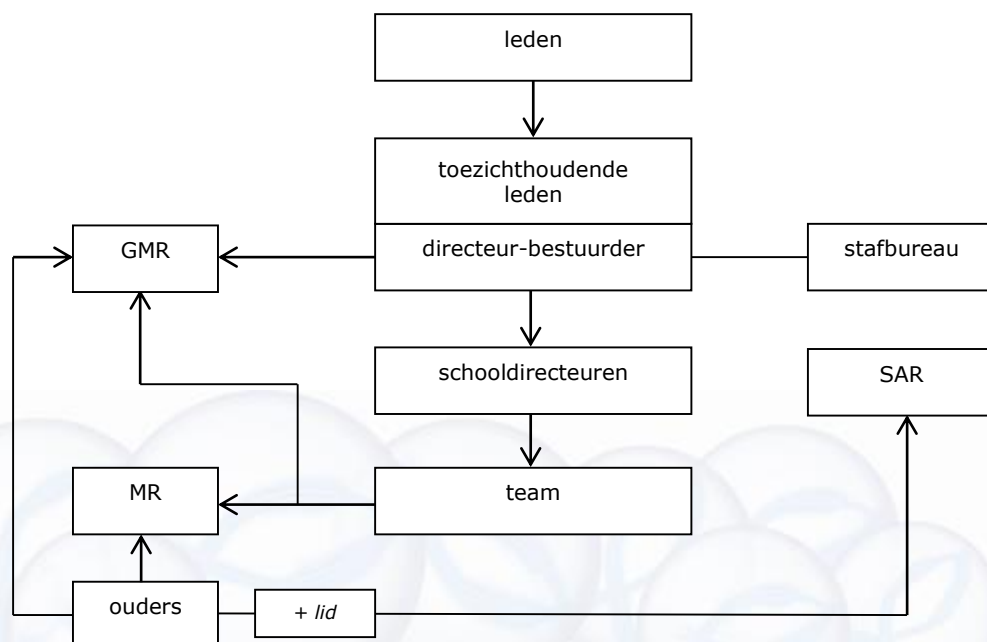
Om kwaliteitsonderwijs en goed werkgeverschap te realiseren staat de vereniging voor:

- sturing op hoofdlijnen;
- eigenheid van de school;
- integrale verantwoordelijkheid op elk niveau;
- transparantie en openheid;
- partnerschap van ouders.

1.3 Organisatiestructuur – naleving branchecode

Het bestuur van de PCPO Krimpenerwaard bestaat uit het algemeen bestuur dat de intern toezichthoudende functie uitoefent en de dagelijks bestuurder die als directeur-bestuurder alle bestuurstaken uitvoert. Op deze manier zijn bestuur en toezicht gescheiden, zoals de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur' dat voorschrijft. De vereniging maakt daarbij gebruik van het Raad van Beheermodel (one-tierstructuur). De PCPO Krimpenerwaard hanteert de 'Code voor goed bestuur in het primair onderwijs', zoals vastgesteld door de leden van de PO-Raad.

Het organogram hieronder maakt zichtbaar hoe de vereniging georganiseerd is.

Toelichting:

- leden: de ledenvergadering vormt het hoogste bestuursorgaan;
- toezichthoudende leden: het algemeen bestuur met toezichthoudende taken; samen met de directeur-bestuurder vormen de toezichthoudende leden het bestuur in zin van de wet (bevoegd gezag);
- directeur-bestuurder: het dagelijks bestuur met uitvoerende bestuurstaken; samen met de intern toezichthouders vormt de directeur-bestuurder het bestuur;
- stafbureau: ondersteuning van directeur-bestuurder, toezichthoudende leden en scholen;
- schooldirecteuren: integraal verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding op schoolniveau;
- MR (medezeggenschapsraad) en GMR (gemeenschappelijke medezeggenschapsraad): raad op school- dan wel verenigingsniveau die tot taak heeft instemming of advies te verlenen als het gaat om beleidsstukken;
- SAR (schooladviesraad): raad die tot taak heeft de plaatselijke betrokkenheid tussen school, ouders en achterban te stimuleren en de school te adviseren op het gebied van identiteit;
- team: personeelsleden op schoolniveau;
- ouders: ouders van leerlingen.

Het aantal leden van de vereniging was op 1 januari 2015: 483 personen. In 2015 waren er 12 aanmeldingen en 77 opzeggingen, wat resulteert in een aantal leden van 418 per 31 december.

1.4 Leerlingenaantallen

Het aantal leerlingen op de scholen per 1 oktober is weergegeven in de tabel. De lange termijnprognose blijft een daling aangeven. De Ichthusschool heeft 2 jaar onder de opheffingsnorm gezeten en is nu gelijk aan de norm. In de nieuwe (heringedeelde) gemeente Krimpenerwaard is de opheffingsnorm voor alle kernen vastgesteld op 84. Deze nieuwe norm gaat in per 1 januari 2016. Dit heeft voor de PCPO Krimpenerwaard het voordeel dat dan al onze scholen dan boven de norm blijven.

School	2012	2013	2014	2015	Opheffingsnorm 2015
De Wegwijzer	189	166	152	139	112
De Ark	276	268	266	267	77
De Bron	130	130	121	129	82
Eben-Haëzer	157	154	147	142	112
Koningin Wilhelminaschool	219	223	236	223	82
Koningin Julianaschool	105	90	87	94	82
Ichthusschool	149	136	142	149	149
De Rank	311	321	319	304	149
TOTAAL	1.536	1.488	1.470	1.447	

1.5 Kernactiviteiten

Het geven van kwalitatief goed christelijk onderwijs is de kernactiviteit van de PCPO Krimpenerwaard. Dat doen we vanuit een missie en met een visie (zie 1.2).

De directeuren zijn integraal verantwoordelijk voor de onder hen ressorterende school. Zij leggen verantwoording af aan het bestuur. Vanuit het stafbureau worden de kerntaken gecoördineerd en wordt vormgegeven aan de bestuurlijke taak.

In het strategisch beleid wordt voor de periode 2011-2015 aangeduid wat de vereniging wil bereiken. Het streven op een vijftal hoofdgebieden is concreter uitgewerkt. Jaarlijks wordt aan de hand van een jaarplan de concretisering gepresenteerd. Aan het einde van een schooljaar wordt in een evaluatie op de activiteiten teruggeblikt. (Zie Strategisch beleid 2011-2015, jaarplannen 2012-2013, 2013-2014 en 2014-2015.) Vanuit het strategisch beleid worden door de scholen schoolplannen en jaarplannen geformuleerd.

Belangrijke zaken van het gevoerde beleid worden beschreven in hoofdstuk 2.

Voor de financiële paragraaf en visie op de tekst wordt verwezen naar de hoofdstukken 4 en 5.

2. Algemeen instellingsbeleid

2.1 Zaken met persoonlijke betekenis

Het verzuimpercentage over 2015 bedraagt 2,18%. Dit wijkt in positieve zin af van het landelijk verzuimpercentage dat voor het primair onderwijs rond 6,1% ligt.

Op woensdag 7 oktober is afscheid genomen van onze directeur-bestuurder, de heer T.C. (Theo) Segers. Sinds de oprichting in 2005 heeft hij met passie leiding gegeven aan de PCPO Krimpenerwaard. Wij zijn hem daarvoor bijzonder erkentelijk. Na zijn vertrek is de functie van directeur-bestuurder gedurende enkele maanden ingevuld op interim-basis door het aanstellen van de heer G.T. (Gert) Tissink als waarnemend directeur-bestuurder.

De scholen van Lekkerkerk (Eben-Haëzer) en Ouderkerk ad IJssel (Kon. Julianaschool) namen per 31 december 2015 afscheid van hun directeur, de heer V.M Brauns. Hij aanvaardde een directiefunctie in Hardinxveld-Giessendam. Op de Kon. Julianaschool is hij opgevolgd door mevrouw D. van den Berg-de Jong. De vacature in Lekkerkerk kon nog niet worden ingevuld. Hier is vooralsnog een interim-directeur ingezet.

2.2 Onderwijsprestaties

In september vond het jaarlijkse bestuursgesprek plaats. De inspecteur bespreekt met de directeur-bestuurder en de coördinator IB/leerlingenzorg de actuele ontwikkelingen op de scholen, bij de inspectie en vanuit de overheid. Daarnaast is er aandacht voor de opbrengsten van de scholen m.b.t. tussentoetsen en eindtoets. De inspecteur gaf in één geval het oordeel 'zwak' en vroeg één van de scholen een verbeterplan op te stellen voor de zittende groep 8.

Ook binnen vereniging en scholen zelf is er al langere tijd aandacht voor de opbrengsten. Het algemene beeld is dat die beter kunnen. Daar wordt dan ook extra aandacht aan geschonken. Directeuren en IB'ers bezochten een conferentie rond onderwijsresultaten van de PO-Raad en nodigden de zgn. 'Vliegende Brigade' uit op school. Deze bestaat uit een groep onderwijspecialisten die een dag op school meeloopt, lessen bijwoont en gesprekken voert met leerkrachten, directie en IB'er. De verwachting is dat de tussenopbrengsten in 2016 een verbetering laten zien.

2.3 Onderwijskundige en –programmatische zaken

In het voorjaar is de jaarrekening 2014 besproken en vastgesteld en in december volgde de vaststelling van de begroting 2016, deze cijfers vormen een basis voor het te voeren beleid. In het najaar van 2015 is ook het strategisch beleidsplan 2015-2020 vastgesteld. Het kreeg de titel 'Onderwijs met meer-waarde' mee. In het voortraject is binnen het directiebestuur, de GMR en het algemeen bestuur gesproken over de thema's die de komende jaren belangrijk zijn en aandacht verdienen. Professionalisering van medewerkers, aandacht voor de interne en externe communicatie en ontwikkeling van het onderwijs moeten leiden tot scholen met een rijke en uitdagende leeromgeving, optimale opbrengsten en een toenemende kwaliteit van leren, leven en werken. Vanuit het strategisch beleidsplan gaan de scholen hun schoolplan schrijven. Dit vormt het routeboekje voor de komende vier jaar. Veel van de doelen uit het strategisch beleid worden gerealiseerd op het niveau van de school. Daarmee vormen de scholen voor een belangrijk deel het gezicht van de PCPO naar de omgeving.

2.4 Ontwikkelingen als gevolg van interne- en externe kwaliteitszorg

In 2015 verwisselden wij het kwaliteitszorgsysteem 'Werken met Kwaliteitskaarten' voor 'Integraal', een module van ons administratie- en leerlingvolgsysteem Parnassys. Vanuit 'Integraal' werden in november drie tevredenheidspeilingen afgenomen, onder medewerkers, ouders en leerlingen. Het was de eerste keer dat leerlingen (groep 6, 7 en 8) een tevredenheidspeiling invulden. Integraal maakt gebruik van landelijk gevalideerde en genormeerde vragenlijsten. De scores worden daarmee direct vergeleken met een grote groep vergelijkbare scholen.

	norm	WWZ	Ark	Bron	EHS	KWS	KJS	Ichth.	Rank
score personeel	3,30	3,32	3,53	3,47	3,20	3,63	3,39	3,15	3,25
score ouders	3,18	3,50	3,57	3,53	3,33	3,49	3,46	3,47	3,38
score leerlingen	3,26	3,11	3,24	3,17	3,26	3,06	3,25	3,20	2,95

De scores op de tevredenheidspeilingen zijn ronduit positief te noemen. Ze liggen vrijwel allemaal boven de norm van 3.00 en verhouden zich goed met de landelijke benchmark (*norm* in de tabel).

Wanneer we dieper op de vragenlijsten inzoomen dan komen vanzelfsprekend ook items naar boven waarvoor geen groene (positieve) score werd gegeven. Deze onderwerpen zijn door de scholen geïnventariseerd en worden nader geanalyseerd. Soms wordt een onderwerp opgenomen in het schoolplan. Een andere keer wordt het onderwerp besproken binnen de MR of binnen de klas.

Op 4 maart 2015 heeft de (verplichte) studiedag plaatsgevonden voor alle personeelsleden van onze organisatie. Het thema en motto van deze dag was: 'Ik de leraar, bevlogenheid en passie', met daarin de professionalisering van de medewerker als het leidende doel. De medewerkers kregen de gelegenheid om te werken aan de eigen ontwikkeling, professionaliteit en bekwaamheid in het kader van de cao 2014-2015. De medewerker werd gevraagd zelf regie te nemen over de eigen werkomstandigheden door deel te nemen aan de onderwijsmarkt en zich in te schrijven voor nascholing op de Knikkeracademie (het nascholingsinstituut van de PCPO Krimpenerwaard). De nascholing is in september gestart op het stafbureau. Er zijn uit het complete aanbod van de studiedag 20 verschillende trainingen gepland die gevolgd werden door personeelsleden. De cursussen in 2015 zijn in evaluaties zeer goed beoordeeld.

2.5 Ontwikkelingen bij of in relatie met verbonden partijen

Het jaar 2015 was het eerste volledige jaar dat scholen uitvoering en invulling gaven aan de wet Passend Onderwijs. Als PCPO Krimpenerwaard werken we hierin samen in een groter – interconfessioneel – verband, zoals door de overheid samengesteld op basis van postcode. Elke organisatie is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur van SWV PO Midden Holland 2814. Het ondersteuningsplan is op dit niveau uitgangspunt voor het beleid.

Omdat een van de uitgangspunten is thuisnabij onderwijs te geven en gebruik te maken van de expertise van collega-scholen in de nabije omgeving werken we in de Krimpenerwaard intensief samen met de scholen van Onderwijs Primair. Regelmatig zijn er gezamenlijke studieochtenden waarin IB-ers en directeuren concrete afspraken maken om invulling te geven aan passend onderwijs.

De bijeenkomsten gericht op verkenning van mogelijke samenwerking, waartoe de PCPO Krimpenerwaard het initiatief nam, hebben ertoe geleid dat er intensieve gesprekken hebben plaatsgevonden met PCPO Capelle-Krimpen. In juli 2015 hebben wij gezamenlijk geconcludeerd dat een samengaan van beide organisaties niet wenselijk is. Het algemeen bestuur blijft zich beraden op de zelfstandige positie van de PCPO vanuit de vraag in hoeverre samenwerking en/of fusie gewenst is met het oog op het in standhouden en versterken van het christelijk onderwijs in onze regio.

2.6 Interne beheersing en toezicht (Governance)

Er is sprake van scheiding van bestuur en toezicht, op basis van de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur'. In hoofdstuk 3 staat het verslag van het toezichthoudend bestuur.

In 2015 zijn twee nieuwe toezichthouders aangetreden. Tijdens de jaarlijkse evaluatievergadering is onder leiding van een adviseur van Verus opnieuw vorm gegeven aan de interne evaluatie door gebruik te maken van het instrument Management Drives.

In 2015 hebben de toezichthouders 1 school bezocht tijdens de Tour de PCPO en in het kader van 'beleid belanghebbenden' voerden ze op de school gesprekken met ouders. Tevens is gesproken met de leden van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR), de schooladviesraden (SAR) en met de directeuren.

Het dagelijks bestuur heeft alle scholen regelmatig bezocht en met de directeuren op basis van de rapportages voortgangsgesprekken gehouden.

2.7 Zaken met politieke of maatschappelijke impact

De reguliere contacten met de gemeentelijke overheden zijn onderhouden. De meest aangelegen wijze is het voorbereiden en bijwonen van het 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' (OOGO). Daar waar nodig is op basis van casuïstiek contact gezocht met de betrokken ambtelijke dienst en of wethouder (te denken valt aan huisvestingszaken).

In kader van VVE-beleid en de lokale educatieve agenda wordt op verschillende niveaus gesproken. In het kader van 'Passend onderwijs' wordt op regionaal niveau vanuit regionaal bestuurlijk overleg vanuit het onderwijsveld gesproken met de portefeuillehouders Sociaal Domein en decentralisaties. In het kader van de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor huisvesting en onderwijs aan statushouders zijn er oriënterende gesprekken gevoerd over het starten van een zgn. internationale schakelklas binnen de gemeente Krimpenerwaard, die gehuisvest kan worden in cbs De Ark in Bergambacht.

2.8 Inrichting van de dialoog met interne en externe actoren

Het bestuur hecht belang aan een goed contact met omgeving en betrokkenen. Dit uit zich allereerst door presentie en een actieve bijdrage in alle relevante overleggen (SWV Passend Onderwijs, OOGO, bestuurlijke netwerken enz.). In de jaarplanning is, volgens een vast patroon, ruimte ingericht voor een structureel, jaarlijks overleg met leden (ALV), GMR, directeuren en schooladviesraden.

Tweewekelijks wordt voor directie, GMR en bestuur een nieuwsbrief uitgegeven (Infowaard) met informatie over alle actuele en lopende ontwikkelingen. Voor personeelsleden verschijnt er tweemaandelijks een nieuwsbrief betreffende de interne, externe en onderwijskundige actualiteit. Leden en ouders worden regelmatig per jaar via een nieuwsbrief geïnformeerd vanuit de vereniging.

Daarnaast wordt jaarlijks tijd ingeruimd voor een bezoek aan de scholen. De directeur-bestuurder legt naast de tweemaandelijks voortgangsgesprekken met de directeur, jaarlijks per school een schoolbezoek af. De toezichthouders bezoeken ieder jaar enkele scholen en spreken daar met directie en het team en soms ook met ouders.

Dit totaal aan overleggen, bezoeken en nieuwsbrieven zorgt voor structuur en transparantie t.a.v. de interne en externe contacten en communicatie: de vereniging is 'in control'. Processen en procedures zijn zodanig ingericht, dat alle relevante risico's tijdig worden gesignaleerd en passende maatregelen worden genomen om deze risico's en de gevolgen daarvan te beheersen.

Voor de processen die onder de verantwoordelijkheid van administratiekantoor Groenendijk Onderwijs Administratie vallen verwijzen wij naar de TPM-verklaring van genoemd kantoor.

2.9 Gevoerd beleid inzake beheersing van uitkering na ontslag

In 2015 zijn er vijf personeelsleden uit dienst gegaan d.m.v. ontbinding bij de kantonrechter. Dit heeft plaatsgevonden zonder enige consequenties voor de werkgever daar de wettelijke voorschriften zijn gevolgd.

2.10 Afhandelen van klachten

Er zijn geen klachten ingediend in het jaar 2015.

2.11 Huisvesting en toelatingsbeleid

Huisvesting

Vanaf 1 januari 2015 is het bestuur ook verantwoordelijk voor de buitenzijde van het onderhoud van de gebouwen. Hiervoor wordt nu jaarlijks een bedrag gedoteerd aan de voorzieningen voor toekomstig onderhoud. De overheid heeft die schoolbesturen die achterstand hebben in het onderhoud een extra financiële impuls gegeven. In totaal konden 95% van de besturen/scholen daar gebruik van maken. De PCPO Krimpenerwaard behoort bij de 5% van de besturen/scholen die buiten deze regeling vallen; omdat de zaak op dit gebied op orde is.

De meerjarenonderhoudsplannen van alle gebouwen zijn doorgenomen en de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden hebben plaatsgevonden. Dit wordt uitgevoerd in samenwerking met ons vaste contactpersoon van Ben van der Vlist Adviesburo uit Schoonhoven.

In 2015 zijn diverse mantelcontracten voor onderhoud en verplichte keuringen afgesloten.

Met subsidie van de gemeente Bergambacht is cbs De Ark in de zomer van 2015 voorzien van zonnepanelen op het dak van de school.

Met ingang van half mei 2015 zijn alle scholen gehuisvest in een geheel nieuw of stevig gerenoveerd gebouw. Alle medewerkers kunnen hun werk doen in optimale gebouwen. In januari zijn de leerlingen van de Kon. Wilhelminaschool gestart in het nieuwe schoolgebouw, waarna op 31 januari 2015 de officiële opening is gevierd. Een mooi nieuw gebouw met frisse kleuren en een 'groen' dak.

De Ichthusschool heeft sinds 18 mei gebruik genomen van het nieuwe gebouw in de MFA Vogelweide. Op zaterdag 27 juni volgde de officiële opening. Een schitterend gebouw en na een intensieve langdurige voorbereidingstijd een nieuwe school voor de Ichthus.

Toelating

Beleid rond toelating wordt uitgevoerd door de directeuren, verwijderden door de directeur-bestuurder.

2.12 Prestatiebox

Conform geldende wet- en regelgeving zijn de middelen vanuit de Prestatiebox ingezet in 2015 voor de verschillende onderwerpen:

Opbrengstgericht werken

Binnen de vereniging is er dit jaar gewerkt aan de verdere professionalisering van de personeelsleden waar het gaat om opbrengstgericht werken. De leerkracht doet er toe, de leerkracht heeft de sleutel tot het verhogen van de opbrengsten. We hebben dit gedaan vanuit de drie pijlers onder het opbrengstgericht werken: pedagogisch klimaat, kind-betrokkenheid en effectieve instructie. Daarbij zijn er tal van andere zaken uitgevoerd, zoals data-gesprekken, kind-gesprekken, klassenconsultaties enz.

Professionalisering leerkrachten en schoolleiders

In 2015 is er binnen onze eigen 'Knikkeracademie' een breed aanbod aan scholing geweest voor al het personeel. Ieder personeelslid heeft daaraan deelgenomen. Een greep uit de onderwerpen: 21st century skills, meer- en hoogbegaafdheid, communicatie trainingen, talentonderzoeken, bezinningsdagen, breinsleutels, herfstkinderen, zelfstandig werken en leren, enz.

Cultuureducatie

Op de scholen van de vereniging wordt gewerkt met de cultuurkalender. Daarnaast worden diverse lokale initiatieven ontplooid. Het grootste deel van deze middelen gaat naar excursies en gastlessen, daarnaast is er ruimte om vanuit deze middelen te werken aan integratie van cultuuronderwijs in het reguliere curriculum.

3. Verslag toezichhoudend bestuur

In het kader van de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur', die een scheiding tussen bestuur en intern toezicht vereist, wordt in dit verslag een apart hoofdstuk besteed aan het interne toezicht. Het hoofdstuk is geschreven door de interne toezichthouders ofwel de toezichhoudende bestuursleden.

3.1 Wettelijke basis

De wet schrijft voor dat interne toezichthouders ten minste belast zijn met:

- het goedkeuren van het meerjaren strategisch beleidsplan, de begroting en het jaarverslag;
- toezicht op naleving door bestuur van wettelijke verplichtingen en de 'Code voor goed bestuur in het primair onderwijs';
- toezicht op de doelmatige en rechtmatige verwerving, bestemming en aanwending van de middelen;
- het aanwijzen van een accountant;
- het afleggen van verantwoording in het jaarverslag.

3.2 Bestuursvorm

In het kader van de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur' zijn in 2012 de statuten goedgekeurd en daarmee is het nieuwe bestuursmodel - het Raad van Beheermodel (one-tierstructuur) - officieel van kracht. De PCPO Krimpenerwaard hanteert en past de 'Code voor goed bestuur in het primair onderwijs', zoals vastgesteld door de leden van de PO-Raad, toe.

Het bestuur van de PCPO Krimpenerwaard bestaat uit het algemeen bestuur dat de intern toezichhoudende functie uitoefent en de dagelijks bestuurder die als directeur-bestuurder alle bestuurstaken uitvoert. Op deze manier zijn bestuur en toezicht gescheiden, zoals de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur' voorschrijft.

3.3 Toezichhoudende bestuursleden

De toezichhoudende bestuursleden (per 31 december 2015) zijn in onderstaand overzicht weergegeven. In het kader van transparantie en ter voorkoming van mogelijke belangenverstrengeling zijn ook de nevenfuncties van de interne toezichthouders opgenomen.

Naam en woonplaats	Functie in toezichhoudend bestuur	Nevenfuncties	(Her-) benoeming
de heer L.H. Vermeulen, Ouderkerk ad IJssel	voorzitter		aangetreden op 30-05-2013
de heer J.F. de Vries, Ouderkerk a/d IJssel	vicevoorzitter	bestuurslid VVE Noord te Krimpen a/d Lek bestuurslid van de kiesvereniging van SGP Ouderkerk voor regio IJssel en Lek comit�elid voor stichting Ontmoeting	aangetreden op 23-04-2008, herbenoemd op 24-05-2012
de heer Th. Simons Ouderkerk a/d IJssel	penningmeester		aangetreden op 01-06-2015
mevrouw M. Blijleven-Kloppenburger, Schoonhoven	Secretaris	lid van de commissie Governance van Verus	aangetreden op 30-05-2013
mevrouw W. vd Rotte - Bieshaar, Schoonhoven	algemeen bestuurslid		aangetreden op 30-05-2013
de heer W.M. Cammeraat, Bergambacht	algemeen bestuurslid		aangetreden op 01-06-2015

3.4 Verslag afgelopen jaar

Het toezichhoudend bestuur heeft in 2015 zes keer regulier vergaderd op de volgende data: 9 februari, 30 maart, 16 juni, 31 augustus, 28 september en 15 december.

Ook vond er overleg plaats met diverse interne en externe stakeholders, waaronder de GMR, de schooldirecteuren, de SAR (schooladviesraden) en de accountant.

Intern toezichtkader

Bij de uitoefening van het intern toezicht is gebruikgemaakt van het intern toezichtkader (ITK). De uitspraken in het ITK gaan over de mate van professioneel handelen in de organisatie. Daarbij staat de vraag centraal wanneer het nu goed is. Aan de hand van deze uitspraken heeft het toezichthoudend bestuur het beleid, de besluiten en het functioneren van de directeur-bestuurder beoordeeld.

Procedure nieuwe directeur bestuurder

Veel aandacht ging het afgelopen jaar uit naar de procedure om een nieuwe directeur-bestuurder voor de PCPO Krimpenerwaard te vinden. Voor de laatste maanden van 2015 is de heer G.T. Tissink bereid gevonden om deze rol tijdelijk op zich te nemen.

Aandachtsgebieden voor toezichthouders

De trend van minder geformaliseerd naar meer opbrengst- en systeemgericht toezicht heeft zich ook in het afgelopen jaar doorontwikkeld. Dit betekent concreet dat, naast de formele jaarkalender met standaardrapportages, de focus meer is komen te liggen op de 'soft controls' van toezichthouden. Om dit op een goede en effectieve manier vorm te geven, heeft iedere toezichthouder een eigen aandachtsgebied. De ervaringen die hier in het afgelopen jaar mee op zijn gedaan, zijn positief.

Jaarlijkse evaluatie

Ieder jaar is er een evaluatie van het toezichthoudend bestuur. Dit jaar vond de evaluatie plaats op 3 december 2015. Naast de gebruikelijke evaluatie hebben we aan de hand van casuïstiek vooral stilgestaan bij het samenspel tussen toezichthouders en bestuur. Onder andere kwam aan de orde op welke manier intern toezichthouden effectief is en welke interventies toezichthouders kunnen plegen op het moment dat er iets niet goed gaat. Ook de verschillende Management Drives profielen van de individuele toezichthouders en de groep als geheel kwamen aan de orde.

Prioriteiten

Naast de reguliere zaken vroegen een aantal zaken dit jaar bijzondere aandacht. In volgorde van prioriteit zijn dat:

- kwaliteit onderwijs;
- communicatie (intern en extern); stakeholders
- strategische discussie;
- financiën.

De kwaliteit van het onderwijs heeft de volledige aandacht van de toezichthouders. Nauwlettend wordt getoetst of de verbetervoorstellen ook effect hebben en of best practices tussen scholen actief worden gedeeld.

De toezichthouders hebben met elkaar gediscussieerd over wie onze belangrijkste stakeholders zijn. In een strategie wordt nader uitgewerkt hoe de toezichthouders met de diverse stakeholders willen communiceren.

Alhoewel er verschillende gesprekken zijn gevoerd met omliggende besturen, heeft de strategische discussie over de toekomst van de PCPO Krimpenerwaard door het vertrek van de directeur-bestuurder enigszins stil gelegen. Voor het komende jaar staat deze discussie weer op de agenda. In een context van bezuinigingen en teruglopende leerlingenaantallen was ook het op orde blijven houden van de financiële huishouding cruciaal. Met tevredenheid constateert het toezichthoudend bestuur dat de laatste jaren met een positief financieel saldo zijn afgesloten. Dit jaar laat het resultaat een klein tekort zien (maar is wel positief ten opzichte van het begrootte resultaat). Het tekort wordt gecompenseerd door het overschot van vorig jaar.

3.5 Jaarrekening

Het toezichthoudend bestuur heeft het jaarverslag en de jaarrekening 2014 goedgekeurd en constateerde dat het voldoet aan de eisen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Ook de begroting voor het kalenderjaar 2016 is goedgekeurd. De jaarrekening 2014 is door de accountant EY gecontroleerd en van een goedkeurende controleverklaring voorzien. Daarmee is aan het bestuur decharge verleend. De interne toezichthouders hebben de accountant uitgekozen en stelden vast dat deze onafhankelijk was ten opzichte van de PCPO Krimpenerwaard.

3.6 Vacatiegeldregeling

In artikel 25 van de 'Code voor goed bestuur in het primair onderwijs' zijn landelijke normbedragen vastgesteld voor vergoedingen aan toezichthoudende bestuursleden. Hierbij valt te denken aan vergoedingen voor onkosten die met het voorbereiden en bijwonen van de vergaderingen te maken hebben. Het bestuur heeft hier voor onbepaalde tijd vrijwillig afstand van gedaan. Daarnaast is vastgelegd dat een vergoeding te allen tijde goedgekeurd dient te worden door de algemene ledenvergadering.

3.7 Besluiten waarvoor statutair bepaald voorafgaande toestemming van toezichthouders is vereist

Op grond van de statuten en het bestuursreglement is voorafgaande goedkeuring van de toezichthoudende bestuursleden vereist voor een aantal (voorgenomen) besluiten. Het gaat hier (conform artikel 9 lid 3 van de geactualiseerde statuten) om:

- a. het aangaan of verbreken van duurzame en/of strategische samenwerkingsverbanden;
- b. het aangaan van (meerjarige) financiële verplichtingen die niet in de begroting zijn opgenomen;
- c. het aangaan van geldleningen;
- d. het aangaan of verbreken van een duurzame samenwerking met een andere rechtspersoon indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de vereniging of de in stand te houden scholen;
- e. ingrijpende reorganisaties, waaronder in ieder geval moet worden verstaan het gelijktijdig of binnen een kort tijdsbestek beëindigen van de arbeidsovereenkomst van vijf procent (5%) van het in dienst van de vereniging zijnde personeel;
- f. ingrijpende wijzigingen in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers in dienst van de vereniging;
- g. belangrijke wijzigingen in het onderwijsaanbod van de vereniging respectievelijk van de onder de vereniging ressorterende scholen;
- h. het stichten, opheffen of samenvoegen van scholen;
- i. vaststellen van het managementstatuut;
- j. het aanvragen van surseance van betaling of faillissement van de vereniging;
- k. het nemen van besluiten waarvan de toezichthoudende bestuursleden hebben bepaald dat deze aan haar goedkeuring zijn onderworpen. Bij een dergelijke beslissing van het bestuur moeten de desbetreffende besluiten duidelijk omschreven worden en onmiddellijk aan de directeur-bestuurder worden verteld.

In 2015 hebben zich ten aanzien van bovengenoemde punten geen zaken voorgedaan die voor besluitvorming in aanmerking kwamen.

3.8 Ten slotte

De PCPO Krimpenerwaard maakt zicht sterk voor christelijk onderwijs in de Krimpenerwaard. Dit drijft leerkrachten, schooldirecteuren en ook het toezichthoudend bestuur. Samen met elkaar bouwen we in vertrouwen en afhankelijkheid van God, onze Hemelse Vader, aan een sterke organisatie die voor kinderen het verschil maakt.

4. Financieel beleid

Hieronder vindt u op hoofdlijnen de stand van zaken met betrekking tot de financiën van de vereniging en een verantwoording van de ingezette middelen over 2015. Ook voor 2015 geldt dat er binnen de wettelijke en eigen kaders is gewerkt aan het zo optimaal mogelijk inzetten van alle beschikbare middelen op basis van noodzaak en behoefte met daarbij solidariteit tussen de afzonderlijke scholen.

4.1. Analyse van de financiële situatie

De in paragraaf 4.1.1 genoemde kengetallen geven inzicht in de financiële gezondheid van de organisatie. We hanteren de hieronder toegelichte kengetallen:

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen. Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als: Het vrije deel van het vermogen uitgedrukt in procenten van de totale jaarbaten.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen. Het verschaft inzicht in de financieringsopbouw en geeft aan in hoeverre aan de verplichtingen op langere termijn kan worden voldaan.

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in hoeverre op korte termijn aan de betalingsverplichtingen kan worden voldaan. Liquiditeit wordt gedefinieerd als: de verhouding tussen de vlottende activa (som van de liquide middelen en de vorderingen) en de kortlopende schulden.

Een liquiditeit van groter dan 1 wordt doorgaans gekwalificeerd als voldoende.

Rentabiliteit

De rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief resultaat. Voor de onderwijssector is een rentabiliteit van 0% verdedigbaar, omdat het onderwijs geen winstoogmerk kent.

Rentabiliteit wordt gedefinieerd als: het resultaat uit de gewone bedrijfsvoering gedeeld door de totale baten uit de gewone bedrijfsvoering.

Kapitalisatiefactor

Bij de kapitalisatiefactor gaat het om de relatieve omvang van het totale kapitaal (de bezittingen) van onze instelling. De kapitalisatiefactor wordt als volgt gedefinieerd: het totaal kapitaal (som van alle bezittingen op de activazijde van onze balans) gedeeld door de totale baten. Een opvallend hoog percentage kan erop wijzen dat we onnodig veel bezittingen aanhouden, bijvoorbeeld in de vorm van liquide middelen. Een opvallend laag percentage zou er bijvoorbeeld op kunnen wijzen dat we te weinig liquide middelen aanhouden of te weinig investeren in materiële vaste activa.

Op verzoek van het ministerie van OCW is door de commissie Don een aantal jaren geleden een rapport opgesteld over de financiële positie van het primair en voortgezet onderwijs. Centraal in het beoordelingskader staan twee aspecten, namelijk het vermogensbeheer en het budgetbeheer. Bij de beoordeling van het budgetbeheer wordt vastgesteld wat de capaciteit is om tegenvallers op korte of middellange termijn op te vangen. Het kengetal liquiditeit van de PCPO Krimpenerwaard geeft aan dat er voldoende middelen aanwezig zijn om aan de lopende verplichtingen te voldoen. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de liquiditeit het afgelopen jaar gedaald is vanwege grote investeringen en oprichten van Verenigingen van Eigenaren waar vermogen opgebouwd wordt met meerdere partijen om in de onderhouds- en vervangingsbehoefte van de betreffende locaties te voldoen.

Voor de beoordeling van het vermogensbeheer worden twee kengetallen gehanteerd. Het kengetal kapitalisatiefactor en het kengetal solvabiliteit. Een opvallend hoge kapitalisatiefactor kan er op duiden dat we onnodig veel bezittingen aanhouden. Het andere kengetal is de solvabiliteit. Dit brengt tot uitdrukking in welke mate tegenover alle bezittingen van de instelling geen schulden staan.

4.1.1 Kengetallen

Kengetal	Formule	Norm	2015	2014	2013	2012
Solvabiliteit	(Eigen vermogen + Voorzieningen) / Balanstotaal	>20%	78,24%	77,43%	76,04%	73,04%
Kapitalisatiefactor	(Balanstotaal -/- Gebouwen en terreinen) / Totale baten	<40%	45,12%	46,49%	45,37%	44,50%
Liquiditeit	Vlottende activa / Vlottende passiva	>0,5 en < 1,5	2,23	2,37	2,45	2,04
Rentabiliteit	Exploitatieresultaat / Totale baten	>0% en <5%	-0,85%	0,91%	4,41%	2,19%
Weerstandsvermogen	Reserves / Totale lasten	10%-20%	10,51%	13,63%	13,67%	9,61%

De tabel met kengetallen laat zien dat vrijwel alle kengetallen van de PCPO Krimpenerwaard zich binnen of boven de gestelde bandbreedtes bewegen. Daarmee voldoen deze cijfers aan de eisen die door het bestuur en de overheid gesteld zijn. Het gevoerde beleid in 2015 heeft echter wel zichtbare impact gehad op de kengetallen, met name de rentabiliteit en het weerstandsvermogen laten een op het oog onwenselijke verschuiving zien.

4.1.2 Onderbouwing streefwaarden

Voor de streefwaarden geldt dat de norm gekozen is die de PO-raad, in navolging van de commissie DON, voor organisaties van de omvang van de PCPO Krimpenerwaard vastgesteld heeft. Bij het weerstandsvermogen is hier van afgeweken en is de bovengrens voor nu op advies van een controlerende accountant gesteld op 20% waar het advies 10% is. Gezien de kleinschaligheid van de vereniging en de risico's die in de continuïteitsparagraaf beschreven zijn, is er door het bestuur voor gekozen om te streven naar een weerstandsvermogen > dan 10%.

4.1.3 Vergelijking streefwaarden - kengetallen per 31-12-2015

In 2013 lieten de meeste kengetallen een (forse) stijging zien. De oorzaak van deze stijging lag echter voor het grootste deel in incidentele baten die in het december van 2013 zijn toegekend. De begroting voor 2014 was toen al goedgekeurd, voor 2014 geldt zodoende dat nagenoeg alle regulier ontvangen baten ingezet zijn voor het onderwijs en de kengetallen stabiliseerde. In 2015 is er voor gekozen om een deel van de incidentele middelen uit 2013 in te zetten. Dat maakt dat de rentabiliteit en het weerstandsvermogen een afwijkend beeld laten zien ten opzichte van andere jaren. Hieraan liggen echter bewuste keuzen ten grondslag. Voor 2016 is de verwachting dat de rentabiliteit positief zal worden en het weerstandsvermogen een kleine stijging laten zien.

4.2 Toelichting op het resultaat en wat daartoe heeft bijgedragen

Op nadrukkelijk verzoek van de Raad van Beheer is bij het opstellen van de begroting 2015 geen rekening gehouden met de toen toegezegde extra baten in het kader van gesloten akkoorden. De toegezegde extra baten waren bij het opstellen van de begroting namelijk nog niet omgezet in een definitieve beschikking van DUO. Zodoende was het begroot tekort voor 2015 van -/- € 242.210, waarbij de verwachte extra lasten wel meegenomen waren. Rekening houdend met de extra baten, was de verwachting dat het resultaat -/- € 11.000 zou zijn. Uiteindelijk is het resultaat over 2015 -/- € 63.558 geworden. Het tekort over 2015 is voor een groot deel te verklaren door vooruit ontvangen baten in 2014. In de jaarrekening van 2014 zit namelijk € 47.000 verwerkt waar we in 2015 op hadden gerekend.

Over het geheel genomen, voldoet het resultaat aan de verwachtingen die er bij het opstellen van de begroting waren, aangevuld met de kennis van nu.

4.3 Vergelijking met de balansposten van vorig jaar

In vergelijking met vorig jaar, hebben zich geen opvallende of onvoorziene zaken voorgedaan. De materiele vaste activa is fors toegenomen als gevolg van het volledig inrichten van een nieuw pand en het afronden van de inrichting van twee andere recent gebouwde panden. Dit verklaart ook de daling van de liquide middelen. Daarnaast is er een waarborgsom betaald voor ICT middelen waarmee momenteel een pilot gedaan wordt op een van de scholen. Hieronder de balans per 31-12-2015 en 31-12-2014.

Activa(€)	31 december 2015	31 december 2014
Materiele vaste activa	1.779.415	1.657.204
Financiële vaste activa	18.450	0
Vorderingen	435.256	493.858
Liquide middelen	1.267.158	1.404.644
Totaal	3.500.279	3.555.706
Passiva (€)		
Eigen vermogen	2.535.837	2.599.395
Voorzieningen	202.651	153.890
Kortlopende schulden	761.791	802.421
Totaal	3.500.279	3.555.706

4.4 Analyse financieel resultaat

Het beleid is erop gericht om binnen de beschikbare middelen kwalitatief goed Christelijk onderwijs te bieden op onze scholen. Daarvoor wordt jaarlijks een begroting opgesteld. Hieronder ziet u het overzicht van de baten en de lasten over het jaar 2015, met daaronder op hoofdlijnen de verklaring van afwijkingen.

Baten (€)

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Rijksbijdragen	7.199.205	6.851.788	6.912.585
Overige overheidsbijdragen en – subsidies	65.401	54.381	158.741
Overige baten	235.844	141.093	313.513
Totaal Baten	7.500.450	7.047.262	7.384.839

De som van de baten laat ten opzichte van de begroting een groot verschil zien. Paragraaf 4.2 verklaart ongeveer de helft van dit verschil. De andere helft (ongeveer 250k) is te verklaren vanuit extra inkomsten waar ook extra uitgaven tegenover staan. De grootste posten hier zijn een eenmalige groeibijdrage (60k), extra ontvangen en af te dragen huurbijdragen (20k) en extra inkomsten via het Vervangings- en Participatiefonds en UWV waar personele lasten tegenover staan.

In vergelijking met de realisatie van 2014 is er sprake van een afwijking in de baten. Dit kan voor wat betreft de rijksbijdragen verklaard worden door de extra baten zoals beschreven in 4.2 en doordat de middelen vanuit het samenwerkingsverband Passend Onderwijs voor het hele boekjaar gelden als doorgeschoven rijksmiddelen. Dit was in 2014 niet voor het hele jaar het geval.

Lasten (€)

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Personele lasten	5.753.686	5.574.758	5.785.518
Afschrijvingen	239.612	245.150	327.754
Huisvestingslasten	563.673	578.379	368.711
Overige instellingslasten	1.010.311	900.510	842.681
Totaal Lasten	7.567.282	7.298.797	7.324.665

De personele lasten over 2015 waren hoger dan begroot. Deels door inzet van personeel als gevolg van een eenmalige groeibijdrage, deels ook door tijdelijke extra inzet van personeel in het kader van ziekte vervanging en vervanging van zwangerschapsverloven. Ook de verhoging van de salarissen speelt hierin een rol. Daarnaast is er ook voor gekozen om door middel van scholing en training een kwaliteitsimpuls te geven aan het onderwijs en overlopende uitgaven aan licenties en ICT-leermiddelen in het kader van automatisering. Dit verklaart de hogere uitgaven bij de overige instellingslasten.

Ten opzichte van 2014 vallen de huisvestingslasten op. Dit heeft te maken met de doordecentralisatie van het groot onderhoud en (de afronding van) 3 nieuwbouwprojecten.

Saldo baten en lasten (€)

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Totaal Baten	7.500.450	7.047.262	7.384.839
Totaal Lasten	7.567.282	7.298.797	7.324.665
<i>Saldo Baten en Lasten</i>	<i>-/- 66.832</i>	<i>-/- 251.535</i>	<i>60.175</i>
Financiële Baten en Lasten	3.274	9.325	7.340
Resultaat	-/- 63.558	-/- 242.210	67.514

Al met al kunnen we stellen dat het afgelopen boekjaar, behoudens de hierboven genoemde zaken, op hoofdlijnen conform de begroting is gelopen. Binnen de vereniging wordt er gedisciplineerd omgegaan met de doelstelling van evenwicht tussen baten en lasten zonder daarbij kwaliteit uit het oog te verliezen. Dit zal voor de toekomst een permanente uitdaging blijven, mede gezien de gestage leerlingenkrimp.

4.5 Analyse kasstromen (w.o. financieringsstructuur, investeringen en (onttrekkingen) van voorzieningen)

Behoudens de in paragraaf 4.3 beschreven zaken, hebben zich vrijwel geen opvallende zaken voorgedaan in 2015. Conform de meerjarenonderhoudsplanning is schilderwerk en onderhoud op de scholen uitgevoerd waarvan de kosten vanuit de voorziening zijn betaald. Deze voorziening is verder opgebouwd om aan de toekomstige verplichtingen die voortvloeien uit de meerjarenonderhoudsplanningen te kunnen voldoen. De verwachting is dat deze voorziening over alle panden gezien de komende 30 jaar een positief saldo laat zien bij de meerjarig meegenomen dotatie. Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat de rijksmiddelen onvoldoende zijn om een toereikende dotatie te doen, deze worden aangevuld met reguliere middelen. Ook de gratificaties voor diverse jubilea zijn onttrokken aan de daarvoor bestemde voorziening en de voorziening is verder opgebouwd conform geldende regelgeving. Vanaf oktober 2014 tot heden heeft geen van de personeelsleden aangegeven hun verlof voor Duurzame Inzetbaarheid te willen sparen. Zodoende is er geen voorziening voor DI gevormd. Vanuit de diverse bestemmingsreserves, waaronder 'nieuwbouw', zijn middelen onttrokken om de voorziene kosten daarvan te dekken.

Voor twee panden is in 2015 een VVE opgericht, een derde volgt in 2016. Het betreft MultiFunctionele Accommodaties waarvan het beheer bij een VVE ligt waarin de vereniging PCPO zitting heeft. Dit maakt dat gezien de oplevering van twee MFA's relatief weinig geïnvesteerd is in gebouwen, terreinen en technische zaken. De lasten van de investeringen die wel gedaan zijn, lopen via de VVE. Voor de vereniging geldt dat dit een gering financieel risico met zich meebrengt omdat er liquide middelen voor de afschrijving en opbouw van een onderhoudsvoorziening in de VVE moeten worden ondergebracht. Dit heeft invloed op de kengetallen en het beschikbare vermogen om te investeren en uitgaven-pieken op te vangen.

Er zijn diverse investeringen gedaan, zoals opgenomen in de investeringsplanning van 2015. Deze overstijgen het afschrijvingstotaal.

Investeringsplanning en afschrijven over 2015(€)

	Investeringsplanning	Afschrijving
Gebouwen en terreinen	0	4.222
Technische zaken	46.421	18.953
Meubilair	143.495	53.520
ICT	41.043	95.210
Onderwijs Leer Pakket en apparatuur	130.863	67.707
Totaal	361.823	239.612

Hieronder de stand van de diverse (bestemming)reserves en voorzieningen per 31-12-2015 en 01-01-2015.

Reserves en eigen vermogen per 31-12-2015 en 01-01-2015(€)

	31-12-2015	01-01-2015
Algemene reserve	856.507	721.440
Reserve personeel	615.076	774.711
Reserve bovenschools	400.435	433.723
Bestemmingsreserve bovenschools	20.000	20.000
Reserve nieuwbouw	62.602	74.363
Overige reserve (privaat)	581.219	575.158
Totaal Eigen vermogen	2.535.837	2.599.395

Voorzieningen per 31-12-2015 en 01-01-2015 (€)

	31-12-2015	01-01-2015
Voorziening onderhoud	148.881	106.211
Voorziening jubilea	53.770	47.680
Totaal Voorzieningen	202.651	153.890

4.6 Treasuryverslag en verslag van gevoerde Treasurybeleid

Het treasurybeleid vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen van 16 september 2009, kenmerk FEZ/CC 2009/150185. Hierin staan regels voor het beleggen en belenen van publieke middelen (Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010).

Conform deze regeling heeft de PCPO Krimpenerwaard een treasurystatuut opgesteld. In dit statuut wordt het treasurybeleid uiteengezet en een beschrijving gegeven van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden in het kader van de treasuryfunctie.

De PCPO Krimpenerwaard heeft een vaste termijnrekening met termijndeposito's, waarbij gewerkt wordt met een vervalkalender. Dat wil zeggen dat bepaalde middelen tot maximaal één jaar worden vastgezet tegen een relatief hoog rentepercentage. Gezien de rentepercentages zijn er evenals in 2013 en 2014 geen nieuwe termijndeposito's afgesloten in 2015. De gemiddelde rente over 2014 was 0,5%. Alle middelen van de PCPO Krimpenerwaard zijn op een spaarrekening onderbracht bij de Rabobank.

4.7 Risicobeheersing

De volgende onverwachte **voorbeeld** risico's kunnen zich voordoen.

Risico	Maximale impact per risico (a)	Kans dat risico zich voordoet (b)	Berekende verwachte impact (a x b)
Tegenvallende leerlingaantallen	€ 35.000 per jaar	3	€ 8.750
Wet Werk en Zekerheid en transitievergoeding / arbeidsconflicten	€ 75.000 per jaar	3	€ 18.750
Onvoldoende bekostiging buitenonderhoud door de decentralisatie	€ 15.000 per jaar	5	€ 11.250
Vergrijzing personeelsbestand en DiOw verplichtingen	€ 25.000 per jaar	4	€ 12.500
Beperkingen in het aannemen van tijdelijke werknemers door de invoering van de Wet werk en zekerheid (meerkosten uitzendkrachten)	€ 15.000 per jaar	4	€ 7.500
Negatieve beoordeling onderwijsinspectie	Impact niet in te schatten	2	0

Kans:

1. Zeer onwaarschijnlijk <5%
2. Onwaarschijnlijk 5% <> 10%
3. Waarschijnlijk 10% <> 25%
4. Meer dan waarschijnlijk 25% <> 50%
5. Zeer waarschijnlijk 50% <> 100%

5. Continuïteitsparagraaf

A1 Gegevens set

A1.1 Personele bezetting

De personele bezetting in FTE is als volgt. De afkorting wtf staat voor werktijdfactor, 1 wtf is een fulltime functie.

Functiegroep		2015	2016	2017
Onderwijzend personeel	Aantal Personen	113	116	109
	Bezetting (wtf)	74,87	73,9090	68,4575
Management / Directie	Aantal Personen	9	10	10
	Bezetting (wtf)	8,58	7,9556	7,9556
Overige medewerkers	Aantal Personen	23	19	17
	Bezetting (wtf)	10,31	8,8780	8,1055

Voor 2016 t/m 2017 zijn de prognosecijfers ingevuld met de kennis van nu. De verwachting is dat er een daling van het aantal personeelsleden zal blijven.

De terugloop van de Rijksbekostiging heeft te maken met de terugloop van het aantal leerlingen. Dit wordt opgevangen door een deels natuurlijk verloop (pensioen, teruggang in WTF) en deels door middel van bezuiniging op formatief gebied. Het totaal aantal personeelsleden in dit overzicht wijkt af van het eerder genoemde aantal dit komt omdat een aantal personeelsleden meerdere benoemingen hebben binnen de vereniging.

A1.2 Leerlingenaantallen

Het aantal leerlingen op de scholen is als volgt. Voor 2016 t/m 2018 zijn prognosecijfers ingevuld. Wij verwachten dat er een dalende lijn blijft in de aantallen leerlingen. Dit door de demografische ontwikkelingen in het gebied waarbinnen de vereniging valt. Dat gebied is aangemerkt als 'anticiper regio'. De verwachting is dat de dalende lijn nog een aantal jaren doorzet.

Scholen	Jaartallen				
	2014	2015	2016	2017	2018
De Wegwijzer	152	139	145	145	145
De Ark	266	267	258	258	258
De Bron	121	129	117	111	111
Eben-Haëzer	147	142	142	129	129
Koningin Wilhelminaschool	236	223	218	217	216
Koningin Julianaschool	87	94	95	90	87
Ichthusschool	142	149	154	155	155
De Rank	319	304	312	310	310
Totaal	1470	1447	1441	1415	1411

A2 Meerjarenbegroting

In de onderstaande tabel de raming voor de balans van de komende jaren.

Balans 2015 t/m 2018 (€)	2015	2016	2017	2018
Balans				
Vaste Activa	1.797.865	1.718.450	1.698.450	1.798.450
Immaterieel	0	0	0	0
Materieel	1.779.415	1.700.000	1.680.000	1.780.000
Financieel	0	0	0	0
Vlottende Activa	1.702.414	1.805.000	1.880.000	1.955.000
Vorderingen	406.052	400.000	400.000	400.000
Overlopende Activa	29.204	30.000	30.000	30.000
Liquide Middelen	1.267.158	1.437.387	1.533.045	1.519.400
Totaal Activa	3.500.279	3.585.837	3.661.495	3.747.850
Eigen Vermogen	2.535.837	2.535.837	2.536.495	2.537.850
Algemene Reserve	856.506	856.506	857.164	858.519
Bestemmingsreserves publiek	1.679.331	1.679.331	1.679.331	1.679.331
Overige reserves en fondsen	0	0	0	0
Voorzieningen	202.651	250.000	325.000	410.000
Langlopende schulden	0	0	0	0
Kortlopende schulden	761.791	800.000	800.000	800.000
Totaal Passiva	3.500.279	3.585.837	3.661.495	3.747.850

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is uitgegaan van voortzetting van het huidige beleid. Dat wil zeggen dat er binnen de middelen die beschikbaar zijn, een (nagenoeg) sluitende begroting zal moeten worden gepresenteerd. De afspraken en uitgangspunten zijn vastgelegd in het Algemeen Financieel Beleid van de vereniging. Dit beleid is in 2014 herzien en door de diverse geledingen goedgekeurd. Dit is getoetst aan de haalbaarheid in de realiteit qua teruggang in formatie. Gezien het aantal medewerkers in tijdelijke dienst en medewerkers die de pensioengerechtigde leeftijd naderen, is dit haalbaar. Daarbij wordt geen uitspraak gedaan over de wenselijkheid in het kader van het vormgeven van het onderwijs.

Alle momenteel bekende baten, lasten en toekomstige (onderhouds)verplichtingen zijn meegenomen in de meerjarencijfers.

Conform de meerjaren investeringsplanning zullen de investeringen uitgevoerd worden. De verwachting is dat dit meerjarig gezien in zijn totaliteit min of meer in evenwicht zal zijn met het bedrag dat aan afschrijvingen opgenomen is, met een piek in 2018 waar er naar verhouding veel activa vervangen zal worden.

De voorzieningen laten de komende jaren een sterk stijgende lijn zien. In het kader van de doordecentralisatie van het buitenonderhoud zal er gedoteerd gaan worden om de onderhoudsvoorziening op peil te krijgen. Binnen de door het rijk toegekende middelen zal dit gezien de staat van de gebouwen niet toereikend zijn. Er zullen middelen vanuit andere budgetten gebruikt moeten worden om de voorziening om gewenst niveau te krijgen. Voor de 3 MFA-locaties zal door de Vereniging van Eigenaren een voorziening aangelegd worden. Deze lasten zullen rechtstreeks in het resultaat van het betreffende jaar opgenomen worden en zijn zodoende geen onderdeel van de voorziening groot onderhoud die hier genoemd wordt.

De volgende punten zijn meegenomen in de raming van baten en lasten:

- De krimp van het aantal leerlingen zoals genoemd bij A;
- De krimp van het aantal FTE's zoals genoemd bij punt A;
- De stijging van de gemiddelde leeftijd, inclusief de daarbij behorende stijging van de GGL;
- De te verwachten kosten van het budget duurzame inzetbaarheid en ouderschapsverlof;
- Gestegen loonkosten als gevolg van de cao en een verwachte stijging van de lonen in 2016;
- Een stelpost voor schommelingen in de werkgeverslasten.

Raming van baten en lasten 2015 t/m 2018 (€)

	2015	2016	2017	2018
Baten	7.500.450	7.413.381	7.262.414	7.248.338
Rijksbijdragen	7.199.205	7.182.308	7.083.581	7.073.047
Overige overheidsbijdragen en subsidies	65.401	47.940	7.700	7.700
Overige baten	235.844	183.133	171.133	167.591
Lasten	7.567.282	7.415.880	7.264.255	7.249.483
Personeelslasten	5753.686	5.793.580	5.721.847	5.750.030
Afschrijvingen	239.612	268.082	267.277	220.630
Huisvestingslasten	563.673	591.519	585.679	589.370
Overige lasten	1.010.311	762.699	689.453	689.456
Saldo baten en lasten	-66.832	-2.500	-1.842	-1.145
Saldo financiële bedrijfsvoering (rentebaten -/- rentelasten)	3.274	2.500	2.500	2.500
Saldo buitengewone baten en lasten	-63.558	0	658	1.355
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	0	0
Totaal resultaat	-63.558	0	658	1.355

Voor zover mogelijk zijn ook de kosten van de risico's zoals beschreven in 4.7 als stelpost opgenomen voor een gemiddelde waarde van de kans maal de impact. Dit blijft moeilijk te voorzien en vormt een beperkt risico voor de resultaten in de komende jaren.

De middelen voor de zware ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband Passend Onderwijs en de schoolbegeleidingsmiddelen vanuit de gemeente, zijn zowel aan de baten als lasten kant niet opgenomen.

Er zijn momenteel geen zaken voorzien voor wat betreft bouwkundige investeringen, grote contractactiviteiten of andere projecten, anders dan in de jaarrekening vermeld zijn.

B1 Rapportage aanwezigheid en werking van interne risicobeheersing- en controlesysteem

De afgelopen jaren hebben het bestuur, de toezichthouders en de directeuren een uitgebreide risicoanalyse uitgevoerd. De samenvatting en uitwerking daarvan is hieronder te vinden. Deze risicoanalyse heeft ook een plaats gekregen in het Algemeen Financieel beleid, die door de diverse geledingen is besproken en goedgekeurd.

Naam bestuur		Vereniging PCPO Krimpenerwaard					
		KANS			IMPACT	Realisatie score	%
Waarderingscore	laag	gemiddeld	hoog	gewicht			
		1	2	3			
Risicofactoren							
A Leerlingen							
1	Daling leerlingaantallen	0	0	1	3	9	8%
2	Wijziging gewichtenregeling	1	0	0	1	1	1%
3	Kinderopvang	0	1	0	2	4	3%
4	Concurrentiepositie	0	0	1	2	6	5%
5	PR en marketingstrategie	0	1	0	2	4	3%
6	Onzekere financieringsstromen	0	0	1	2	6	5%
						30	25%
B Kwaliteit onderwijs							
7	Beoordeling inspectie	0	1	0	2	4	3%
8	Kwaliteit onderwijskundig beleid	0	0	1	3	9	8%
9	Onderwijskundige vernieuwingen	0	0	1	2	6	5%
10	Adequate onderwijsconcepten	1	0	0	2	2	2%
						21	18%
C Personeel							
11	Vaststelling en indexering GPL	0	1	0	2	4	3%
12	Leeflijdsopbouw personeel	0	1	0	2	4	3%
13	BAPO en uitgesteld BAPO	1	0	0	1	1	1%
14	Ziekteverzuim	0	1	0	2	4	3%
15	Wachtgeldrisico / sociaal statuut	1	0	0	2	2	2%
16	Actieplan LeerKracht / functiedifferentiatie	0	1	0	1	2	2%
17	Kwaliteit personeel	0	1	0	3	6	5%
18	Personeelsverloop	1	0	0	1	1	1%
						24	20%
D Organisatie							
19	Kwaliteit algemene directie	1	0	0	1	1	1%
20	Kwaliteit schoolleiding	0	1	0	3	6	5%
21	Kwaliteit P&C processen	1	0	0	2	2	2%
22	Beleidsplannen	1	0	0	2	2	2%
23	Governance / Managementstatuut	1	0	0	1	1	1%
24	Werking van de AO/IC	0	1	0	2	4	3%
						16	14%
E Gebouwen							
25	Stand van zaken onderhoud	1	0	0	1	1	1%
26	Onderhoudsintensiteit gebouw	1	0	0	1	1	1%
27	Bezettingsgraad	0	1	0	2	4	3%
28	Doordecentralisatie	0	0	1	3	9	8%
						15	13%
F Inventaris, apparatuur en OLP							
29	Gemiddelde ouderdom	1	0	0	1	1	1%
30	Toekomstige investeringen	1	0	0	2	2	2%
31	Achterblijven bekostiging bij normen	0	0	1	3	9	8%
						12	10%
totaal						118	100%

Risico	Afspraken	Werkwijze
<p>1. Leerlingenaantal Het risico is dat het aantal leerlingen op een school (sterk) zal afnemen.</p>	<p>Verrekening op schoolniveau of op bovenschools niveau Groei of krimp wordt in principe door de school zelf opgevangen. Als er echter sprake is van boventallig personeel, dan is dit een risico voor de vereniging. Personeel wordt overgeplaatst indien mogelijk. Als dit niet mogelijk is, wordt er door het bevoegd gezag een 'sociaal plan' opgesteld.</p>	<p>Bovenschoolse verrekening Personeel dat boventallig is, wordt zo spoedig mogelijk na de leerlingentelling in oktober en uiterlijk voor 1 januari doorgegeven aan het bestuur. Vervolgens wordt door het bestuur gekeken naar mogelijkheden tot (gedwongen) overplaatsing. Indien dit niet mogelijk blijkt, worden de kosten op verenigingsniveau gedragen uit de reserve.</p>
<p>2. Fricties Het risico is dat personele fricties zorgen voor meerkosten. Het is mogelijk dat er (grote) problemen ontstaan, waarbij er bijvoorbeeld sprake kan zijn van een arbeidsconflict. Ook kan het noodzakelijk zijn om (tijdelijk) extra personeel in te zetten.</p>	<p>Bovenschoolse verrekening Er is op verenigingsniveau een bestemmingsreserve gevormd voor de bekostiging van eventuele personele fricties. Het bestuur kan besluiten tot gehele of gedeeltelijke toekenning van extra middelen aan een school of het stafbureau.</p>	<p>Bovenschoolse verrekening Als een school of het stafbureau te maken krijgt met een frictie, dan kan men hiervoor een (onderbouwde) aanvraag voor extra middelen indienen bij het bestuur. Deze extra middelen kunnen aan de hand van een (eenvoudige) begroting worden ingezet.</p>
<p>3. Ziekteverzuim Het risico is dat het ziekteverzuim hoog is. Een hoog percentage ziekteverzuim betekent een hoge premie van het vervangingsfonds.</p>	<p>Bovenschoolse verrekening Er is op verenigingsniveau een bestemmingsreserve gevormd voor alle meerkosten (malus) voor de premie van ziektekosten, de reserve voor 'personele fricties'. Alle scholen dragen evenredig bij aan de vorming van deze reserve. Indien men te maken heeft met meerkosten, worden deze kosten bovenschools gedeclareerd.</p>	<p>Bovenschoolse verrekening Per kalenderjaar worden de premies van het Vervangingsfonds bekendgemaakt. Indien de school een maluspremie heeft, dan komen deze kosten, op schriftelijk verzoek van directie, ten laste van de verenigingsreserve. Een eventuele bonuspremie (teruggave) kan door de school worden behouden, voor zover er niet in voorgaande jaren is gedeclareerd ten laste van de verenigingsreserve. Opgemerkt wordt dat een aantal scholen een bestemmingsreserve 'premedifferentiatie' bezit. Deze reserve wordt toegevoegd aan de reserve 'personele fricties van de vereniging'.</p>
<p>4. BAPO-regeling overgangsrecht en DI-OW Het risico is dat er veel oudere personeelsleden zijn, het personeelsbestand kan 'vergrijzen', zodat relatief veel personeelsleden gebruikmaken van de BAPO-overgangsregeling of het inzetten van budget duurzame inzetbaarheid.</p>	<p>Bovenschoolse verrekening Jaarlijks wordt er op basis van de actualiteit binnen het gemeenschappelijk beleid een dekkende post begroot om deze kosten collectief te dragen. Alle scholen dragen evenredig bij aan de vorming van deze post. Indien men te maken heeft met meerkosten in verband met BAPO cq DIOW, worden deze kosten bovenschools gedeclareerd.</p>	<p>Bovenschoolse verrekening In het schoolformatieplan legt de school het aantal personeelsleden dat van de BAPO/DIOW-regeling gebruik (gaat) maken vast, inclusief de BAPO/DIOW-werktijdfactor en de meerkosten. In het formatieplan worden de meerkosten vastgelegd en vindt de verrekening plaats. Van personeelsleden die tussentijds gebruikmaken van de BAPO/DIOW-regeling wordt schriftelijk melding gemaakt aan het bestuur, zodat dit kan worden verrekend.</p>

<p>5. Ouderschapsverlof Het risico is dat veel personeelsleden een beroep doen op de regeling betaald ouderschapsverlof. De werkgever is verplicht een fors gedeelte van het ouderschapsverlof te betalen.</p>	<p>Bovenschoolse verrekening Er is op verenigingsniveau een post gevormd voor alle meerkosten van betaald ouderschapsverlof. Alle scholen dragen evenredig bij aan de vorming van deze post Indien men te maken heeft met meerkosten in verband met betaald ouderschapsverlof, worden deze kosten bovenschools gedeclareerd.</p>	<p>Bovenschoolse verrekening In het schoolformatieplan legt de school het aantal personeelsleden dat van betaald ouderschaps gebruik maakt/gaat maken vast, inclusief de verlof-werktijdfactor en de meerkosten. In het formatieplan worden de meerkosten vastgelegd en vindt de verrekening plaats. Van personeelsleden die tussentijds gebruikmaken van de het ouderschapsverlof wordt schriftelijk melding gemaakt aan het bestuur, zodat dit kan worden verrekend.</p>
<p>6. Gratificaties Het risico is dat er veel personeelsleden in aanmerking komen voor een eenmalige uitkering. De kosten van gratificaties, zoals een 25-jarige onderwijscarrière, vormen een risico. Ook valt hierbij te denken aan het (verplicht) doorbetalen van het loon (3 maanden) bij overlijden.</p>	<p>Verrekening op school Hiervoor is een ruim dekkende voorziening aangelegd. Deze kosten worden vanuit het gemeenschappelijk beleid betaald.</p>	<p>Bovenschoolse verrekening</p>
<p>7. Opbouw personeel Het risico is dat er veel oudere personeelsleden zijn. Oudere personeelsleden zijn duurder. Dit komt door de schaalverdeling en trede indeling conform de CAO. Hoe ouder het personeelslid, hoe duurder dit personeelslid is.</p>	<p>Verrekening door de overheid De lumpsumbedragen worden vermenigvuldigd met de gemiddelde gewogen leeftijd (GGL). Om een vergoeding uit te kunnen rekenen wordt gebruikgemaakt van een vast deel en een leeftijdsafhankelijk deel. Dit laatste deel wordt vermenigvuldigd met de GGL. De lumpsumbedragen worden per school bepaald. Er worden hiervoor geen aanvullende afspraken gemaakt.</p>	<p>Verrekening door de overheid De lumpsumbedragen worden per school berekend en komen bij de school terecht.</p>

B2 Beschrijving belangrijkste Risico's en onzekerheden

Onder andere teruglopende leerlingenaantallen en teruglopende bekostiging maken bezuinigen/ ombuigingen noodzakelijk. Er komt veel op het onderwijs af, maar welke risico's zien we eigenlijk als organisatie? Het is van belang deze risico's in beeld te hebben en hierop adequaat beleid te voeren. Er zal ook wel eens sprake zijn van meevallers, maar we richten ons hieronder op de risico's.

Risicobeleid en belang reserves

PCPO Krimpenerwaard schetst in begrotingen een zo betrouwbaar mogelijk beeld van alle in redelijkheid te verwachten baten en lasten. De financiële werkelijkheid is echter complex en tussen werkelijkheid en begroting zit verschil. Het is juist daarom belangrijk dat PCPO Krimpenerwaard kan terugvallen op financiële buffers.

De reserves zijn vooral bedoeld om tijdelijk onvoorziene tegenvallers op te vangen. Ze stellen ons als het ware in staat om enige tijd te nemen om in te spelen op onverwachte ontwikkelingen en verdere tegenvallers te voorkomen. Reserves zijn niet bedoeld om langdurig verliezen op te vangen. Het is zaak om bij het begroten en reserveren oog te hebben voor het volgende.

Langdurige, ongunstige en niet eenvoudig te beïnvloeden afwijkingen van landelijke gemiddelden die bepalend zijn voor de omvang van onze lumpsumbekostiging

Allerlei (personele) lasten komen voor rekening en risico van de school. Op zichzelf biedt de lumpsumbekostiging ook ruimte om dergelijke lasten te dragen. Bij de vaststelling van de bekostiging is het echter onvermijdelijk dat OCW met betrekking tot sommige zeer specifieke loonkostencomponenten (onder andere omvang salarisgaranties, veronderstelde verband tussen salaris en leeftijd, omvang werkgeverslasten) uitgaat van landelijke gemiddelden. Hierdoor lopen scholen (als collectief en/of individuele school) het risico dat de eigen lasten tijdelijk of langdurig ongunstig afwijken van die gemiddelden. In dat geval zullen de lasten hoger zijn dan de bekostiging die men voor dergelijke lasten ontvangt. Een jaarlijkse detailanalyse (uitgevoerd met ondersteuning van het administratiekantoor) van onze loonkosten moet ervoor zorgen dat dergelijke afwijkingen vroegtijdig aan het licht komen.

De hierboven genoemde afwijkingen zijn op de korte termijn in beperkte mate te beïnvloeden. Dergelijke afwijkingen blijven daardoor langere tijd hun invloed uitoefenen. En wat lang duurt, kan niet worden afgewenteld op reserves. De geschetste meerkosten krijgen daarom een plek in de jaarbegroting en moeten uit het jaarbudget worden opgevangen.

Tijdelijke schommelingen in sommige, verder redelijk voorspelbare personele lasten

Het goed volgen van de ontwikkeling van bijvoorbeeld de te verwachten BAPO/DiOw-lasten, de kosten van ouderschapsverlof en onderwijsjubilea, zoals het 25 of 40 jaar in dienst zijn van het onderwijs, komt de kwaliteit van de kostenramingen ten goede. Zo zal een analyse van de leeftijdsopbouw van het personeel helpen bij het (meerjarig) voorspellen van de te verwachten BAPO/DiOw-lasten. Schommelingen in dergelijke lasten ervaart men vaak als een financieel risico. Toch gaat het in dit BAPO/DiOw-voorbeeld meer om tijdelijke fluctuaties in de ontwikkeling van lasten dan om moeilijk te ramen en zich onverwachts voordoende tegenvallers.

De BAPO/DiOw-lasten en dergelijke behoren tot de lasten waarvan de hoogte (voor de korte en middellange termijn) met een redelijke zekerheid valt te ramen. Ook deze lasten moeten daarom een plek krijgen in jaarbegroting en jaarbudget en niet worden afgewenteld op reserves en bekostigd uit het gemeenschappelijk beleid. In het komende jaar zal geïnventariseerd worden wat de lasten voor de gespaarde BAPO zijn. Hiervoor zal een voorziening getroffen worden.

Onvoorspelbare, tijdelijke lasten die zich niet vaak en meestal onverwacht voordoen

Het begrip 'risico' gebruiken wij liever voor financiële tegenvallers die wat betreft frequentie en omvang bijzonder moeilijk te voorspellen zijn. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan snel veranderend overheidsbeleid, zaken zoals arbeidsconflicten, onvoorziene vertragingen in sanering, niet-verhaalbare schade bij brand of falend management en bestuur.

Wat vangen we op in onze (gemeenschappelijke) exploitatie?

De hierboven genoemde lasten (personele GGL lasten en jubilea en BAPO/DiOw/ouderschapsverlof) worden zo goed mogelijk geïnventariseerd en krijgen vervolgens een plaats in onze begroting. We doen er verstandig aan om ze altijd ten laste te laten komen van de exploitatie. Wellicht komen deze lasten niet ieder jaar voor of vertonen ze meerjarig gezien aanzienlijke schommelingen. Dat maakt ze echter nog niet buitengewoon of niet-kwantificeerbaar.

Toch kunnen ze de financiële mogelijkheden van een individuele school sterk beïnvloeden en op die wijze het onderwijskundige belang schaden.

We dragen bovengenoemde lasten waar mogelijk als collectief en wel door hiervoor dekingsruimte te scheppen in onze reguliere gemeenschappelijke begroting. Dit betekent dat we door een stelsel van interne toevoegingen en afdrachten komen tot een gemeenschappelijke afdekking. Deze lasten drukken niet rechtstreeks op de exploitaties van onze individuele scholen, maar wel op die van de vereniging (als onderdeel van de organisatie). We nemen de lasten dan ook op in onze begroting Gemeenschappelijk Beleid en dragen ze als collectief.

Het gaat hierbij onder andere om kosten BAPO-verlof, kosten spaarverlof, kosten ouderschapsverlof, stelpost werkgelegenheidsfrictie, stelpost outplacement en kosten jubilea.

Het samen oppakken van risico's maakt de exploitatie op schoolniveau stabiel en beter beheersbaar. Het gaat om het bewust verleggen van kosten die eerst op schoolniveau drukten naar een gemeenschappelijke begroting, zodat op schoolniveau pieken en dalen worden voorkomen en we onderling solidariteit tonen.

Wat vangen we op met onze reserves?

De financiële effecten van de onvoorspelbare, tijdelijke lasten die zich niet vaak en meestal onverwacht voordoen worden geheel of grotendeels opgevangen met behulp van daartoe aangelegde (collectieve) reserves.

Het begrip 'risico' gebruiken wij liever voor financiële tegenvallers die wat betreft frequentie en omvang bijzonder moeilijk te voorspellen zijn. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld snel veranderend overheidsbeleid, zaken zoals arbeidsconflicten, onvoorziene vertragingen in sanering, niet-verhaalbare schade bij brand of falend management en bestuur.

Het hoofdprincipe blijft: de reserves zijn vooral bedoeld voor het dekken van de meer bijzondere uitgaven en risico's, en niet voor het dichten van financiële gaten in onze reguliere exploitatie. Zijn de structurele baten niet toereikend, dan moet er bezuinigd worden. In het uiterste geval kunnen we toch een beperkt gedeelte van onze reserves inzetten, zodat we wat meer tijd krijgen om de lasten structureel in evenwicht te brengen met de baten.

Onze reserves zijn overigens niet alleen bedoeld voor het afdekken van risico's. In onze balans hebben we daarom waar nodig een onderscheid aangebracht in de beschikbare reserves:

- *Algemene reserves:*
Reserves die in hoofdzaak bedoeld zijn voor het financieren van grote investeringen en het afdekken van alle eerder genoemde financiële risico's.
- *Bestemmingsreserves:*
Reserves die gevormd zijn voor het financieren van zeer specifieke beleidsvoornemens of het afdekken van zeer specifieke risico's. De reserves kennen dus een nauwkeurig omschreven bestemming (bijvoorbeeld: personeel, frictie of kwaliteit) en zijn daardoor in feite niet altijd of zelfs helemaal niet beschikbaar voor het afdekken van alle andere, meer algemene risico's.

Vereniging | PCPO Krimpenerwaard

Hoofdstraat 69a • 2861 AL Bergambacht

T 0182-350870 • E info@pcpokrimpenerwaard.nl • I www.pcpokrimpenerwaard.nl

Rabobank nr. NL69 RABO 0130.0367.22 • KvK Nr. 24379256 Rotterdam